

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoGp/1/2019
Identifikačné číslo spisu:	2712204243
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2712204243.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Česká republika, s.r.o., so sídlom v Prahe, Novodvorská 994, Česká republika, IČO: 251 17 483, zastúpenej TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti žalovanému F. E., bývajúcemu v O., zastúpenému Právnym centrom s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 42, o zaplatenie 302,58 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 3 C 437/2012, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Skalica z 2. januára 2019 č. k. 3 C 437/2012-284, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Okresného súdu Skalica z 2. januára 2019 č. k. 3 C 437/2012-284 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 2. marca 2018 č. k. 3 C 437/2012-272 žalovanému priznal oproti žalobkyni náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 526,57 €, a to v lehote 15 dní od doručenia tohto uznesenia. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie vydaného vyššou súdnou úradníčkou podala sťažnosť žalobkyňa.

2. Okresný súd Skalica uznesením z 2. januára 2019 č. k. 3 C 437/2012-284 sťažnosť žalobkyne zamietol. Súd prvej inštancie uviedol, že právny zástupca žalobkyne prevzal uznesenie súdu prvej inštancie o trovách právneho zastúpenia 16. marca 2018 a posledný deň 15-dňovej lehoty na podanie sťažnosti pripadol na sobotu 31. marca 2018, pričom najbližším pracovným dňom v zmysle § 121 ods. 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bol utorok 3. apríla 2018. Súd prvej inštancie konštatoval, že z doručenky k sťažnosti vyplýva, že sťažnosť bola súdu doručená 4. apríla 2018 o 15:51 hod., teda oneskorene.

3. Na podnet žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v zmysle § 458 CSP dovolanie generálneho prokurátora (ďalej aj len „dovolanie GP“), v ktorom uviedol, že uznesením okresného súdu bolo porušené právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces, pričom potreba zrušiť toto rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty. Generálny prokurátor uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho zistenia, že žalobkyňa podala sťažnosť proti uzneseniu 4. apríla 2018. Poznamenal, že v

danom prípade je nepochybné, že podanie žalobkyne bolo vykonané prostredníctvom modulu elektronických schránok v zmysle zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e-Governmente“), ktorý spravuje úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky, ktorý je povinný zabezpečiť jeho riadne fungovanie. Generálny prokurátor uviedol, že z „Informácie o prijatí správy na ÚPVS“, ktorú žalobkyňa priložila k podnetu na podanie dovolania GP vyplýva, že žalobkyňa podala sťažnosť proti uzneseniu prostredníctvom elektronického formulára ako elektronické podanie 3. apríla 2018 o 18:17 hod. Z tohto dôvodu konštatoval, že sťažnosť bola podaná včas a preto bol súd prvej inštancie povinný zaoberať sa meritórne tvrdeniami žalobkyne. K otázke subsidiarity generálny prokurátor uviedol, že „tak ako mimoriadne dovolanie podľa Občianskeho súdneho poriadku, aj dovolanie generálneho prokurátora podľa Civilného sporového poriadku je subsidiárnym mimoriadnym opravným prostriedkom. Je prípustné iba za predpokladu, že strana nemôže dosiahnuť ochranu práv inými právnymi prostriedkami, najmä inými prípustnými opravnými prostriedkami. Podmienka subsidiarity je splnená, nakoľko žalobkyňa nemá k dispozícii iný prostriedok nápravy. V časti dovolania GP, ktorá sa týka princípu proporcionality, generálny prokurátor uviedol, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) „pripúšťa zásah do konečného súdneho rozhodnutia ako výnimku zo zásady právnej istoty a zo zásady res iudicata, ak je takýto zásah odôvodnený potrebou nápravy fundamentálnej chyby súdneho rozhodnutia. Inými slovami, zásah (teda zrušenie alebo zmena konečného súdneho rozhodnutia) musí byť legálny (spôsobom ustanoveným zákonom), musí byť legitímny (legitimita je daná potrebou nápravy fundamentálnej chyby) a musí byť proporcionálny. Proporcionality musí existovať medzi záujmom na nezmeniteľnosti konečného súdneho rozhodnutia (na jednej strane) a legitímnym cieľom zásahu (na strane druhej)“. Vádu, ku ktorej v danom prípade došlo, označil generálny prokurátor za fundamentálnu, z dôvodu, že rozhodnutím okresného súdu došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces (porušenie práva na prístup k súdu). Uznesenie napadnuté dovolaním generálneho prokurátora nie je meritórnym rozhodnutím. Nezakladá ani nedeclaruje záväzný právny stav medzi žalobkyňou a žalovaným. Zrušením predmetného uznesenia preto nedôjde podľa generálneho prokurátora k zásahu do princípu res iudicata. Uznesenie o odmietnutí podania z procesných dôvodov nie je rozhodnutím o civilnom spore v zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Generálny prokurátor konštatoval, že potreba nápravy fundamentálnej vady prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a nad princípom právnej istoty. Z týchto dôvodov generálny prokurátor navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu GP navrhol dovolanie GP ako neprípustné v zmysle § 464 v spojení s § 447 písm. c/ CSP odmietnuť. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k dovolaniu GP uviedla, že sa plne stotožňuje s argumentáciou generálneho prokurátora a považuje ju za účelnú nápravu fundamentálnej vady, nakoľko tá prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a nad princípom právnej istoty.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie generálneho prokurátora podal oprávnený subjekt v zákonom stanovenej lehote (§ 461 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 464 CSP v spojení s § 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie GP je dôvodné a uznesenie okresného súdu je potrebné zrušiť.

6. Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 458 ods. 1 CSP).

7. Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 458 ods. 2 CSP).

8. S prihliadnutím na doterajšiu judikatúru ESLP zastáva dovolací súd názor, podľa ktorého ustanovenie § 458 ods. 1 CSP pripúšťa interpretáciu, v zmysle ktorej by generálny prokurátor (ak dospeje k záveru o existencii fundamentálnej procesnej vady) bol oprávnený podať dovolanie GP vtedy, keď strana sporu nemohla predtým sama svojou procesnou aktivitou - v tomto prípade podaním odvolania - dosiahnuť nápravu procesnej vady alebo nesprávnosti a domôcť sa ochrany svojich práv. Dovolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 331/2006, kde ústavný súd vyjadril záver, podľa ktorého

ochrana poskytovaná mimoriadnym opravným prostriedkom subjektu odlišného od účastníka konania je prípustná vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania takéhoto mimoriadneho opravného prostriedku, nemala k dispozícii zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov (najmä podaním niektorého z opravných prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov). V predmetnom prípade žalobkyňa nemá možnosť podať odvolanie voči uzneseniu okresného súdu o zamietnutí sťažnosti ako oneskorene podanej, a tak nemohla využiť opravné prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov.

9. Dovolací súd považuje dovolanie GP za procesne prípustné a tak pristúpil k skúmaniu, či generálnym prokurátorom napadnuté právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva, prípadne či potreba zrušiť napadnuté rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

10. Podľa § 242 CSP sťažnosť sa podáva v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, ktorý napadnuté uznesenie vydal.

11. Podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

12. Podľa § 121 ods. 1 až 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

13. Podľa § 2 ods. 3 zákona o e-Governmente, ak ide o postup orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci a ak ide o náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného obdobného dokumentu, ktoré sa v konaní predkladajú orgánu verejnej moci, a o náležitosti rozhodnutia, žiadosti, vyjadrenia, stanoviska alebo iného dokumentu, ktoré v konaní vydáva orgán verejnej moci, použijú sa ustanovenia osobitných predpisov, ak tento zákon v ustanoveniach § 4 až 6, § 10, § 17 a § 18 a v ustanoveniach o identifikácii (§ 19 a § 20), autentifikácii (§ 19, § 21 a § 22), autorizácii (§ 23), elektronickom podaní (§ 24, § 25 a § 28), elektronickom úradnom dokumente (§ 26, § 27 a § 28), elektronickom doručovaní (§ 11 až § 16 a § 29 až § 34), zaručenej konverzii (§ 35 až § 39) a referenčných registroch a referenčných údajoch (§ 49 až § 55) neustanovuje inak.

14. Podľa § 5 ods. 8 zákona č. 305/2013 Z.z. o e-Governmente správcovia ústredného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta na účely elektronickej úradnej komunikácie zabezpečia vyhotovenie potvrdenia o odoslaní elektronického podania a rovnopisu odosielaného elektronického podania, a to automaticky alebo na požiadanie odosielateľa.

15. Podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona o e-Governmente, ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť, či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8. Ak osobitný predpis ustanovuje pre návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument, ktoré sú urobené elektronickými prostriedkami, povinnosť doplniť ich písomne alebo ústne do zápisnice, táto povinnosť je riadne a včas splnená doručením elektronického podania.

16. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako ústredný orgán štátnej správy pre súdy je prevádzkovateľom portálu, ktorý umožňuje urobiť podanie priamo na konkrétny súd. Preto, ak strana sporu (účastník konania) podá svoje odvolanie/sťažnosť prostredníctvom tejto siete, podáva ho do elektronickej podateľne, a teda do príslušnej elektronickej podateľne súdu, ktorému je podanie adresované.

17. Pokiaľ Civilný sporový poriadok pripúšťa možnosť podať odvolanie/sťažnosť elektronickými prostriedkami (§ 125 ods. 1 CSP) teda do elektronickej podateľne, je nevyhnutné považovať aj takýto spôsob doručenia podania, t. j. prostredníctvom portálu eŽaloby () ministerstva spravodlivosti určeného pre podania na súdy, za doručené „súdu“ elektronickými prostriedkami. K tomu, aby nastali účinky podaného odvolania zaslaného elektronickými prostriedkami, je nevyhnutné, aby strana sporu (účastník konania) uviedla správny súd, ktorému má byť odvolanie/sťažnosť adresované a pokiaľ podanie vo veci samej urobí bez zaručeného elektronického podpisu, musí ho doručiť súdu písomne v zmysle § 125 ods. 1 CSP do desiatich dní. Pre zachovanie lehoty na podanie odvolania, bude v danom prípade rozhodný okamih odoslania elektronického podania podľa poslednej vety § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente bez potreby ďalšieho preukazovania okamihu skutočného doručenia podania z tohto systému na určený súd. To plne korešponduje aj so znením § 121 ods. 5 CSP, pokiaľ ide o zachovanie procesnoprávnych lehôt. Strane sporu (účastníkovi konania) totiž nemôže byť na t'archu následný prenos dát z portálu na určený súd, nakoľko nemá žiadnu možnosť ovplyvniť túto fázu doručovania.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že právnomu zástupcovi žalobkyne bolo uznesenie súdu prvej inštancie z 2. marca 2018 č. k. 3 C 437/2012-272 doručené 16. marca 2018 (viď doručienka pripojená k č. l. 276 spisu). Lehota na podanie sťažnosti proti uvedenému rozhodnutiu začala žalobkyni plynúť 17. marca 2018. Koniec 15-dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol na sobotu 31. marec 2018, najbližším pracovným dňom bol utorok 3. apríl 2018. Žalobkyňa podala sťažnosť voči uvedenému rozhodnutiu elektronickými prostriedkami prostredníctvom portálu e-žaloby (viď č. l. 277 a nasl. spisu), pričom z doručenky (nachádzajúcej sa na č. l. 281 spisu) vyplýva dátum a čas doručenia podania súdu 4. apríla 2018, 15:51 hod. Na podaní sa nachádza podacia pečiatka Okresného súdu Skalica s dátumom 5. apríla 2018.

19. Z dokladu priloženého k dovolaniu GP - informácia o prijatí správy na ÚPVS, identifikátor správy e8a20200-00cc-4a97-97c7-c260a8671191, predmet správy StaznostCp_AK_ZSlo_CEID1075530, vyplýva, že podanie bolo prijaté 3. apríla 2018, 18:17 hod. Z notifikácie predloženej žalobkyňou je zrejmé, že sťažnosť bola prijatá do systému 3. apríla 2018, 18:17 hod., t. j. posledný deň 15-dňovej lehoty na podanie sťažnosti.

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konštatovanie súdu prvej inštancie o oneskorenom podaní sťažnosti žalobkyne bolo nesprávne. Pokiaľ súd prvej inštancie nesprávne zamietol sťažnosť žalobkyne ako oneskorene podanú, je potreba ochrany práv žalobkyne o to naliehavejšia a potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

21. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd zrušil uznesenie okresného súdu podľa ustanovení § 464 CSP a § 449 ods. 1 CSP.

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 464 CSP v spojení s § 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.